

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# Nejvyšší soud ČR: Rozhodnutí o uznání cizího rozsudku v obchodní věci vytváří překážku věci rozhodnuté (res iudicata)

Nejvyšší soud ČR se ve svém nedávném usnesení ze dne 1. dubna 2021, sp. zn. 20 Cdo 2432/2020 („Rozhodnutí NS“) vyjádřil k dosud dovolacím soudem neřešené otázce, zda rozhodnutí o uznání cizího rozsudku v obchodní věci vytváří překážku věci rozhodnuté (res iudicata). Uzavřel přitom, že ano a že řízení o uznání stejného cizozemského rozsudku, byť vůči jiné osobě (žalovanému), musí být v souladu s ust. § 159a odst. 4 občanského soudního řádu zastaveno.

V Rozhodnutí NS se Nejvyšší soud ČR zabýval případem, ve kterém měl žalobce, běloruská společnost, pravomocný rozsudek běloruského soudu ukládající české společnosti povinnost zaplatit žalobci určitou peněžitou částku („**Běloruský rozsudek**“). Pro účely vymáhání zaplacení této peněžitě částky podal žalobce k českému soudu návrh na uznání Běloruského rozsudku, kterému český soud vyhověl. Po právní moci rozhodnutí o uznání Běloruského rozsudku provedl žalovaný (česká společnost) přeměnu ve formě rozdělení odštěpením sloučením. V návaznosti na tuto přeměnu se běloruský žalobce rozhodl podat návrh na uznání Běloruského rozsudku i vůči nástupnickým společností, jako ručitelům dle ust. § 257 zákona o přeměnách.

Ponecháme-li stranou otázku, zda se lze splnění ručitelského závazku domáhat v rámci řízení o uznání cizího rozhodnutí vůči nástupnické společnosti, které Běloruský rozsudek neukládá žádnou povinnost – přičemž autor tohoto textu je přesvědčen, že rozhodně nelze – vznikla tímto postupem zajímavá procesní situace. Obvodní soud pro Prahu 9, jako soud prvního stupně totiž řízení bez dalšího zastavil pro překážku věci pravomocně rozhodnuté. Městský soud v Praze, jako soud odvolací, však prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že v řízení nejde o stejné účastníky, protože nemůže ani jít o překážku věci pravomocně rozhodnuté. Proti tomuto usnesení podal žalovaný, nástupnická společnost, dovolání, ve kterém mimo jiné přestřel otázky:

- a. *zda je pravomocné rozhodnutí o uznání cizího rozhodnutí subjektivně závazné jen pro účastníky řízení o uznání rozhodnutí nebo se jedná o rozhodnutí s rozšířenou subjektivní závazností, a*
- b. *zda pravomocný výrok soudu o tom, že se běloruské rozhodnutí ve smyslu § 16 odst. 2 a násl. ZMPS ve spojení s čl. 54 odst. 1 smlouvy o právní pomoci v České republice uznává, vytváří překážku věci rozhodnuté pro jiné řízení, v němž se žalobce domáhá uznání totožného běloruského rozhodnutí vůči existující nástupnické společnosti zúčastněné na rozdělení.*

Nejvyšší soud ČR posoudil dovolání jako přípustné a důvodné. Uzavřel přitom, že

*„Obecná teorie mezinárodního práva soukromého vychází z široce akceptovaného názoru, že uznání cizího rozhodnutí představuje činnost, resp. proces soudu (jiného orgánu), v rámci které je zkoumáno, zda rozhodnutí vydané orgánem cizího státu (§ 14 ZMPS) splňuje podmínky pro to, aby mu mohly být přiznány právní účinky v České republice. Uznání rozhodnutí lze chápat také jako stav, jehož se má právním postupem dosáhnout a v jehož důsledku nastává stejná situace, jako by o téže*

*věci rozhodly české soudy. Přiznání účinnosti cizímu rozhodnutí přitom znamená, že nese tytéž právní účinky jako pravomocné rozhodnutí českého orgánu veřejné moci, jestliže nabylo podle potvrzení příslušného cizího orgánu právní moci.“.*

Na základě citovaných teoretických východisek proto neměl Nejvyšší soud ČR důvod pochybovat o tom, že přímým adresátem (procesu) uznání cizozemského rozhodnutí je právě a jen ten stát, jenž akceptuje cizí rozhodnutí co do účinků s ním spojených jako rozhodnutí vlastní a který takto stvrzuje, že o konkrétním právním poměru již nebudou rozhodovat soudy a jiné orgány k tomu podle jeho vlastního právního řádu příslušné.

Tím je dle Nejvyššího soudu ČR současně i vyjádřeno, že výsledek řízení o uznání cizího rozhodnutí, ať již kladný ve formě uznání anebo záporný ve formě odepření uznání, se zásadně projevuje v poměrech uznávajícího státu, nikoliv pouze účastníků daného řízení. Okolností existence uznání konkrétního cizozemského rozhodnutí jsou tak vázány nejen orgány uznávajícího státu pro následná (typicky exekuční) řízení, nýbrž i všechny osoby vystupující v rámci soudních řízení vedených u orgánů uznávajícího státu.

Dovolací soud tak uzavřel, že **„Shrnutím předchozích úvah je generován závěr, že uznáním [Běloruského rozsudku] v předešlém řízení byla otázka jakéhokoli dalšího uznávání tohoto cizího rozhodnutí na území České republiky s konečnou platností vyřešena (předmět řízení byl zcela vyčerpán) a novému projednání návrhu tak brání překážka věci pravomocně rozsouzené (§ 159a odst. 4 o. s. ř. se zřetelem k § 15 odst. 1 písm. c/ ZMPS)“.**

**Mgr. Petr Mundl**

## GLATZOVA & Co.

[GLATZOVA & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác,  
Husova 5  
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440  
Fax: +420 224 248 701  
e-mail: [office@glatzova.com](mailto:office@glatzova.com)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## Další články:

- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)

- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulatorní priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)